

FEDEDUN
eta
FEDETZAILLE

manex erdozaincy etchart

“Ez dira ez, eni: Jauna, Jauna, ari zaizkitanak zeruetako erresuman sartuko. Ene Aita zerukoaren nahia egiten duena bai, hura da zeruetako erresuman sartuko”
(Mat., VII, 21).

I.—GIZONAREN EZIN EGONA...

Jainkoak gizona egin zuelarik bere iduriko, adimenez eta biho-tzez dohatua, ezarri zion bere ariman Berari buruz itzultzeko eta ibiltzeko gutizia. Hola ikasi dugu eta, guk fededunek, hola diogu! Egia erran, gizonak nahi du beti gizonago agertu, osoago, beteago, hedatuago, eta, ahal badu, bestelakatu, bere izaiteaz diona bilakatu.

Ezin egona du lotua gizonak bere barne gordean: hor asmatu-rik heltzen baitzako izan litakenaren alde berri bat, eta alde berri horren obratzeari lehiatzen baita. Eta beti berriz hasten da eta hasiko bere gizon izaitearen eskasa sendi dukeno: sekulan ez da gizondua, sekulan ez da osotua, betea eta hedatua. Helduko delako usteak derama: egun atzo bezala; bihar egun bezala. Ustea azkarrago da gizonaren altxatzeko eta hertsatzeko gertatzen zaizkon hutsegiteak baiño. Usteak hazten baitio adimendua, bihotza hunkitzen eta nahimena trebatzen. Bizkitartean bere ustean bakarrik fidatuz, amets lilluragarri-erietan gal litake. Pentsalari bezanbat ameslari izaiterat ekarria baita ezpala bada errealitateari ohartzen. Errealitateak, biziaren errealitateak diozka gogo-bihotzak frogatzen eta hezten, bere ahale- neurrian orhatzen.

Jakintzaren bitartez, gaurko gizona lehengoa baiño juntatuago kausitzen da izadiarekin: alde batetik kasik hezia bezala iduritzen zaiolaketoz eta bestaldetik ahal berriak idekiak zaizkolaketoz. Obra eder bat bururatu duen ofizialeari bezala, pintura berezi eta apartekoa berhexi duen artixtari bezala, bere alhorrean hazia sortzen ikusi duen laborariari bezala... bozkarioa darío gaurko gizonari bere jakintza- ren obra miresgarriak aipatzean!

...ETA ARRANGURA

Eri bada gaurko gizona ez da lehengoa baiño eriago. Ez dut uste eri den, bakarrik izan litake arranguratuagoa den erlijione sendimena bestelakoa duelaketoz. Gizonak beti bere baitan sendi du Jainkoaren gutizia, eta ezpala badu nahi ere onartu edo gutizia horri ihes egiterat bere bizi osoan entseatzen balin bada, halere gizon denaz gain beti ber arrangurak derama: Jainko arrangurak. Aladere, handitu arau, gizonak frogatzen baitu bere izaitearen izaria, eta ezpala eskapatzen ahal bere baitan sortzen zaizkon kestioneri nolazpeit eta doi bat ihardetsi gabe. Kestione horiek ukatzen dituelarik erre- postu bat emaiten diote: ez dituela begiratu nahi, ikertu nahi... beldurrak hartzen baitu egiaren ezagutzeak. Sekulan egia ezagutzen balu, bere izaiteaz egia ezagutzen balu... behar bailuke errotik kanbiatu bere bizitzeko moldea. Eta gizonak ez du maite bere bi- bitzko moldeen kanbiatzea! Nahi du bere bizi goxoki iragan. Ardu- ra ikusten dena da gizona bere situazionean inztalatzen: bere etxea, bere egoitza ederki apaintzen du barnez eta kanpoz; bere lana segur-

tatzen; etxen ere doi bat goxotasun eta aijetasun ezartzen ditu bere mendeak eskaintzen diozkan moienak baliatuz. Gizona inzlatatzen da betikotz lur huntan bizi behar balu bezala eta lur huntako goxotasun loeriak hartzen du! Bainan noiztenka berriz gogoratzen zaizko bere barneko munduan gizon guzien barneko mundua inketatzen eta inarosten dituzten kestioneak: zendako den mundu huntan, zer ari den, norat doan mundua, zertaratuko gaituzten jakintsunen asmatze espartagarriek?... Eta mundua iluntzen dituzten gertakerien berri ere jakiten du kaseta, radio, telebixtaren medioz: mundu zabalean bizi den jende xumeenak ba daki Viet-Nam'en zer pasatzen den eta han ari den gerlak nolako hirriskuan ezartzen duen mundu zabala, mundu guzia inarros, hunki, xeha edo berdin suntsi lezaken gerla deitoragarri baten hirriskuan! Gizon xumeenaren izpiritua ari da beti "traolian", erran nahi dut bere izpirituan erabiltzen, inguratzen, berhexten eta berriz biltzen dituela berari gertatzen zaizkonak eta munduko gertakariak. Gizona ari da beti traolian, aldiz noiztenka pentsaketa! Beharba ez behar luken bezala, erran nahi dut gauzak, gertakariak pizatzuz beren neurrian... Halere gertatzen zaio bere barnearen barnatasunean sartzea: zer gisaz den lur huntan; norat doan norapeit bultatua balin bada; zer den biziaren helburua? Ibilki ditake errepostuketa eta mintza ditzazkenak berdin bera bezain ixil eta arranguratuak aurki ditzazke! Eta hola ibilki da ardurenik. Alta bere barne barnatasunean ager baleza Jainkoak ezarri dion Fede izpia, beste argi bat atera lezake! Bainan ardurenik gizonak ez daki bere barneko eremuetan sartzen eta egoiten. Laster eneazten da funtsezko barnatze lan hortan! Fedea gorderik dutenek ez dezakete aije errepostu xuxenik ardiets beren baitan sortu kestioneri. Alta ez da dudarik gutan dugula parte gure kestioneri argi ekar lezaken errepostua. Nolaz bestelan Egiaren bila ibilki gintazke ez baginu gu baitan egia- ren egiteko ahala? Eta ez ote gira egiten, norbait agertzen gu baitan bildu dugun Egiaren arabera eta neurrian? Egiaren bila ibilki gireno, erran nezake beti sortzen ari girela, bildu Egiak girenetik beti bestelakutzen gaituelakotz. Gizona bestelakatzeko alde hortan ez ote da ageri Jainkoa hor delako señailea? Gu baitan segi dezakegun bestelakatzeko moimendu hortan bada Jainkoa, nolaz ote ez dio gizonak hobeki behatzen? Nolaz ez dio emaiten bere onarmena? Eta emaiten dutenek ere ez dute Egia oso-oso biltzen ahal, Egia osoa eta guzia Jainkoa bera baita, eta lur huntan goatzino ezpaitugu Jainkoa oso- osorik gauza bat bezala guretzen ahal. Bakarrrik Fedeak dauku onararazten Jainkoan dagola Egia oso-oso eta guzia, eta Jainkoari

buruz, daukan Egiaren bila abiatuz eta ibiliz, dugulá errepostu bat hatzemanen aintzina joan arau gure bizian sortzen zaizkigun kestioneri. Fedeak Jainkoari buruz gaitu itzultzen eta beti bultatzen Beraren hobeki ezagutzerat. Zeren Jainkoa hobeki ezagutuz gure burua baitugu hobeki ezagutuko, Jainkoaren argia jautsiko baitzauku edo hobeki, emana izanen baitzauku.

II.—GIZONAREN BETIKO BORROKA...

Beren baitan senditu Jainko gutziari jarraikitzen direneri, beren baitan alha duten Jainko arrangura handitzerat uzten duteneri.... Jainkoak bere argia emaiten diote: Fedearen argia. Bainan gizona ekarria da Jainko gutzizia horren itotzerat, Jainko arrangura horren hiltzerat. Urguluak hartzen du askotan gizona. Uste du berez zer bait dela: bere gorputzean odola bero dueno, osagarri onean deno, adimendua kapable dueno ikasten artzeko eta bere asmatzeen obretan frogatzeko...., gizona ekarria da mundu erdi-erdian jaun eta nausi agertzerat. Eta hori bere heineko munduan: bere etxaldearen erdian, bere familiakoen artean, bere herritarren artean! Bere buruaz hartua den jendeak ba du halako xut aire bat: nahi du ikusia izan, nahi du ezagutua izan, ohoratua, nahi du denek aitoren dezaten jende kapabilia dela eta bere aferak ederki kudeatzen dituela. Hola-hola ba dira gizonen artean milaka Jainkoaren aintzinean agertzen direnak: aitortuz goraki ez dutela Jainkoaren beharrik bizitzeko, ez dutela Jainkoaren beharrik beren aferetan erreusitzeko! Gizona ekarria da Jainkoaren baztertzat, urgulu zozo batek itsuturik. Ba zuten xut aire bat Jesus'ek kondenatu zituen Farisauk! Jainkoari eder egin nahi zuten ustez-eta Jainkoa enganatuko zuten! Jainkoak ba daki gizonaren bihotzaren berri, erabiltzen dituen gogoeta gordeenak ikusten dituelakotz, hazten dituen sendimenduak ba dazkielakotz nolakoak diren. Jainkoa ez dezakegu engana. Orroit gaiten nola zituen urguluak galdu gure lehen burrasoak: nahi ukan zuten Jainkoaren ordain jarri lurraren ganean, Jainkoaren lekua hartu munduko harat-hunatetan, beren gisa apailatzeko mundu hetsi eta tinki bat. Urguluak zituen galdu gure lehen burrasoak. Orai ere urguluak gaitu galtzen, suntsitzen, Jainkoa bazterrerat utzirik, guhaun gisa bizi girelarik, guhaun gisa gure heineko mundu hetsi eta tinki batean.

...ETA FEDEAREN ARGIA

Deus onik ez dauku ekartzen Jainko gutziaren itotzeak, Jainko arranguraren hiltzeak. Aldiz Jainko gutziari segitzen girelarik, eta Jainko arrangura hazten dugularik, gira handitzen, gizontzen, Jainkoak berak baigitu orduan laguntzen, egiten eta osotzen. Fedearen argiak Jainkoa ezagutarazten daukulakotz, ezagutarazten ere dauku gure izaitea: nor giren eta norat goatzin. Ezagutarazten dauku Jainkoa gure bizian ezartzen, gure bizi xumean, gure urrats guzietan bezala gure pentsaketa eta sendimendu guzietan.

Gure lehen burrasoen urguluak galdu balin bagitu, orroit gaiten Jesus'en umiltasunak gaituela salbatu. Gure eskasiaren ezagutzeko, gure ahulezien konprenitzeko eta jakiteko zer gisaz giren bekatuan bizitzerat ekarriak, behar gira itzuli gure lehen burrasoeri buruz. Aldiz jakiteko nola osotzen ahal giren, nola gure buruaz jabetzen ahal, nola gure jite onaren arabera handitzen ahal, nola gure bizia ereman zorion egiazkoaren gozatzeko, hots nola salbatuak izaiten ahal giren, behar gira baitezpada Jesus'i buruz itzuli. Jesus igorria izan baita guri buruz mundu hetsi hunen idekitzeko, mundu tinki hunen laxatzeko, eta gutarik bakotxatik gizon berri baten egiteko: Jainkoaren haur salbatua, erran nahi baita Jainko Aitaren Erresuman parte hartzeko gai. Jesus umil-umila agertzen zauku bere bizitze guzian: sortzetik hiltzeraino, bere solasetan eta bere obretan. Bere umiltasunean Jesus'ek ezagutarazten dauku Jainkoa ez duela gizonak ordaintzen ahal: Jainkoa da gauza guzien Egilea, Jainkoarena da mundu osoa, eta Jainkoarena delakotz Berak eman dio munduari duen ordena. Jesus'ek ezagutarazten ere dauku gure lekua: gure lekua da xerbitxari batena lur huntan. Ez Jainkoaren esklabo mundu hunen erabiltzeko. Baina Jainkoaren xerbitzari, mundu huntan Haren goresteko eta mundua ederturik Berari eskaintzeko. Jesus'ek egin zuen bezala.

Jesus'ek ainitz aldiz erraiten dauku, Ebanjelioak dionaz: "Ez naiz lur huntarat etorri ene nahiaren egiteko, baina ene zeruko Aitaren nahia". Jesus'ek beti hori ukan du gogoan: bere zeruko Aitaren nahia ahalik hobekienik betetzea. Eta ba dakigu Jesus'ek etzezakeela bestela egin. Mundu hunen salbatzea eta beraz idekitzea, laxatzea, berritzea, gizona barneraino bere graziaz saildatuz.

Guretzat Jesus egin da obedient hiltzeraino, kurutzean hiltzeraino. Bere Aitaren xerbitxari leial agertu da Jesus: gu salbatzeko bere bizia kurutzean emaiteraino. Alta biziari atxikia zitaken Jesus, gu

guziak atxikiak giren bezala! Bizia: izaiten ahal dugun ontasunik handiena eta bizkitartean askok hoin gutiesten dutena! Alde batetik beti gal beldurrez gabiltza eta bestaldetik guhau faltaz nola ez dugu phiruz-phiru desegiten! Ez dugu maite bizia! Jesus'ek phiruz-phiru obratu du bizia. Etzuen bizia gal beldurrik. Jesus'ek maite zuen bizia: eskaini eta eman du gure bizia phiruz-phiru obratzeko! Hain handia zen Jainko Aitaren xedea eta bururaino Jesus'ek bete du bere Aitaren nahia. Ez esklabo bat bezala! Zeren esklaboak ez du eginbiderik baizik: bere nausiaren menpean bizi da, nausiak nahi duenaren egiterat bortxatua. Esklaboak ez du norbait izaiteko dretxorik! Ez da norbait bezala ezagutua eta hartua. Jesus'ek aldiz hautatzen du bere Aitaren nahia, eta hautu hortan erakusterak emaiten dauku bere libertatea. Zeren libertatea ezpaita nahi denaren egitea nahi den gisan eta nolanhika. Libertatea da gure gizon izaiteari doakion ibil-moldea hautatzea. Jesus'ek bere izan eta ibil-moldeaz erakusterat emaiten dauku osoki hautatzen duela bere izaiteari doakion ibil-moldea: Jainko Aitaren nahia betetzea, hola baitzauku egiazki agertzen Jainko Aitaren egiazko seme, eta hola baitzauku erakusten nolakoa izan behar duen gure ibil-moldeak gure gizon izaitearen osotzeko. Jainko Aitaren xedea zen bere semearen igortzea munduaren salbatzeko. Eta ez dio bere semeari bide ordoki eta lurreko bizitze goxo bat eskaini: bainan bide gogor bat eta bizitze dorpe bat! Jesus'ek ez du inztalatzeko hirriskurik ezagutu: bere etxeñoa, bere etxaldea, bere familia ttipia... Garratza izan da Jesus'ek lur huntan bete izan duen mixioea: lehenik bere bizitze ixilean erakustea lanaren balioa eta handitasuna; familiako batasuna eta ekartzen duen zoriona... Gero bere lurraldean predikatzen ibiltzea, dizipuluak egitea, apostoluak hautatzea eta moldatzea bere Elizaren eraikitzeko. Eta azkenik Pasiona sofritzea eta bere bizia kurutzean emaita. Pazkoz piztu zen hiletarik eta zorbait asteren buruan igan bere Aitaren ondoan jartzeko.

Filipe'k, Natanael kausitu zuenean bere bidean, erran zion: "Mois'ek bere legean eta profetek aipatu duten gizona aurkitu dugu: Josepe'n seme Jesus Nazaretarra". Natanael'ek ihardoki zion: "Nazaret hortatik atera ditakea deus onik?". Filipe'k beretik: "Haugi eta ikusak!" (Joanes, I, 45-46). Gaurko gizonak Natanael'en eite ba du: ez du laket itzuli-mitzuli ibiltzea! Aipatzen diotena nahi du bere beharrez entzun eta bere begiez ikusi, bereziki erlijioneko zeretan. Beharbada noizbait zerbait entzun duke aipatzen Mois eta bere legez, profeten zuhurtziaz! Urrunetik heldu zaizkon mintzo hauk ez

ditu aije hautemaiten! Hobeki aditzen duzke Marx, Freud, Mao, Sartre, Lévy-Strauss, eta bertze...! Haize zirimolak ostoa alde guzietarat derabiltzan bezala larrazkenean, ideia berri eta gizalurrean erakitu erlijione zaharrek derabilate gaurko gizona eta daukate halako duda-muda batean. "Nazaret hortarik atera ditakea deus onik?" zion Natanael'ek. Beren duda-mudan, askok gaur diote: "Kristo'ren Eliza hortarik atera ditakea deus onik?". Jesus etzen lotsatu Natanael aditzean! Nehork etzuen uste phikondo baten pean Natanael bezalako gizon bat zagola! Bakarrik Jesus'ek jadanik zuen ikusia eta ezagutua! Phikondoak oraino ba dira eta ere... Natanael bezala pentsaketa ari direnak, beren lan-artetik, beren burua dutela bakarrik lekuko! Ikusiak eta ezagutuak ote dira? Entzuten ote dute konprenitzeko hizkuntza batean: "Zatozte eta ikus-zazue?". Gizonak maite duke egun ere phikondoaren itzala, baina ez ote zaio hobeki heltzen bideko lagun baten mintzoa?

Jesus agertzen zauku bere bizi guzian bere Aitarean xerbitxari umila bezala. Erakusterat emaiten dauku Jainkoaren nahia egun guzietz dela beti gehixago eta hobeki ezagutzen. Baina hortakotz gure aldetik behar gira entseatu Jainkoaren nahi horren ezagutzerat. Jesus'i bezala, umil izaiterat lehiatzen balin bagira, Jainkoak ezagutaraziko dauku bere nahia. Zeren urgulutsueri Jainkoa ezpaita mintzatzen. Jainkoa ixiltzen da bihotz gogor agertzen zaizkoneri. Jainkoak maite ditu bihotz umilak, erran nahi baita bihotza beti idekirik atxikitzen diotenak, Idekia eta ez hetsia. Ezta eta ez gogorra: "Izan zaitezte bihotzez umil eta ezti".

Izan: ba da hitz huntan moimendu bat, girenetik ateratzen gaituena, sekulan ez girelaketz osotasunerat helduak. Ez dakigularik xuxen zer den gizonaren osotasuna, ez dugulaketz erraiten osoki eginak girela, helduak girela, bizkitartean gu baitan suma dezakegu beti izaiterat barnetik altxatzen gaituen indar hori. Bere eskuetarik ateratu obra luzaz begista dezakeela, bere buruaz (denaz) gizonak ez dezake deus holakorik! Izan: olde ideki bat eta mugarik gabea, bakarrik gizona higiarazten duena, hil artino jazarrik atxikitzen! Eta berdin gizartea osotasunerat deraman oldea! Kristo'ren soa gizonari buruz, gizarteari buruz, etzen deus onik etzitakeela atera gizonatik, gizartetik, erran nahi zuen so bat! Jesus'ek ba zakien onetik ba duela gizonak, ba duela gizarteak. Ez du Jesus'ek erran Natanael'i: "Zutarik atera ditakea deus onik?" Baina aldiz: "Filipe'k deitu aintzin ikusi zaitut phikondo baten pean zinaudela". Ez du Jesus'ek erran Israel populuari: "Zutarik atera ditakea deus onik?"

Bainan aldiz: "Abraham'ek deitu aintzin ikusi zaitut lurraldean eta beste populuen artetik berhexi". Ez du Jesus'ek erran gizadiari: "Zutarik atera ditakea deus onik?" Bainan aldiz: "Lurreko buruzagi, errege eta aintzindariak zatikatu aintzin, ikusia eta maitatua zindutan; filosofoek eta jakintsunek argitu aintzin argitua zindutan". Jesus'en soak gizona eta gizartea hartzen ditu beren baitan daukaten onean. Jesus'ek sinetsi du gizona baitan, eta bere bizia eman du giza-diarentzat balio zitakelakoan. Jesus'ek irakasten dauku gizona baitan dukegun esperantxa sekulan ez galtzen: gaurko gizona baitan sinesterat hertsatzen gaitu! Bere duda-mudekin, bere kestioneekin, bere arrangurekin, bere ezin-egonarekin, ba du gaurko gizonak erroetarik ateratu landarearen eite: ez ote zaizko enbor zaharretik erro berriak sortzen ari?

(Segida gero: III.—FEDEA LEGEARI KOROPILATZEN DELARIK...)

1967'ko arpide-saria

Datorren zenbakiarekin etapa berri bat hasten du JAKIN-ek, 1967'an 5 zenbaki eskuratuko dituzu.

Hau dela-ta, arpide-saria pittin bat altxa beharrean arkitzen gera: lehen 75 pezeta zana, **orain 100 pezeta izango da urteko ordaifia.**

Usarioa dugun bezela, "reembolsoz" kobratuko dugu arpide-saria, arpidedunen aldetik eragozpen berezirik ez bazaigu agertzen.